

*Załącznik do Uchwały Nr 23/BS/Z/24
Zarządu Banku Spółdzielczego w Siemiatyczach
z dnia 02.07.2024 r.*

*Załącznik do Uchwały Nr 18/BS/R/24
Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w
Siemiatyczach z dnia 02.07.2024 r.*

**Informacja finansowa z zakresu poziomu kapitału
Na podstawie Rozporządzenia PE i Rady 575/2013**

Banku Spółdzielczego w Siemiatyczach

według stanu na 31.12.2023 roku

I. Ogólne informacje o Banku

Niniejsza informacja z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału dotyczy

Banku Spółdzielczego w Siemiatyczach

1. Bank jest Uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, którego głównym celem jest zapewnianie płynności i wypłacalności.
Z uczestnictwa w Systemie wynikają korzyści – między innymi dostęp do środków pomocowych w sytuacjach zagrożenia płynności lub wypłacalności, oraz obowiązki, do których należy m.in. stosowanie systemu limitów ustalonych w Systemie oraz poddawanie się działaniom prewencyjnym podejmowanym przez jednostkę zarządzającą Systemem.
2. Bank Spółdzielczy w Siemiatyczach, zwany dalej Bankiem, z siedzibą w Siemiatyczach, ul. Drohiczyńska 8, wpisany do rejestru przedsiębiorców pod numerem KRS 0000115791 w Sądzie Rejonowym w Białymstoku XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, numer statystyczny REGON 000494309, przedstawia informacje o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące adekwatności kapitałowej wg stanu na dzień 31.12.2023 roku.
3. Bank nie działa poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
4. W 2023 roku Bank prowadził działalność w ramach struktury organizacyjnej:
 - Centrala BS Siemiatycze
 - Oddział w Drohiczynie
 - Filia w Milejczycach
 - Filia w Dziadkowicach
 - Punkt Kasowy w Ostrożanach
5. Według stanu na dzień 31.12.2023 roku Bank nie posiadał udziałów w podmiotach zależnych nie objętych konsolidacją.

		a	b	c
		31.12.2023 r.	31.12.2022 r.	31.12.2021 r.
Dostępne fundusze własne (kwoty)				
1	Kapitał podstawowy Tier I (tys. zł)	34 777	26 823	26 025
2	Kapitał Tier I (tys. zł)	34 777	26 823	26 025
3	Łączny kapitał (tys. zł)	34 777	26 823	26 025
Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem				
4	Łączna kwota ekspozycji na ryzyko (tys. zł)	98 489	86 664	81 069
Współczynniki kapitałowe (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)				
5	Współczynnik kapitału podstawowego Tier I (%)	35,3100	30,9500	32,1023
6	Współczynnik kapitału Tier I (%)	35,3100	30,9500	32,1023
7	Łączny współczynnik kapitałowy (%)	35,3100	30,9500	32,1023
Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka innego niż ryzyko nadmiernej dźwigni (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)				
EU-7a	Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka innego niż ryzyko nadmiernej dźwigni (%)	-	-	-
EU-7b	W tym: obejmujące kapitał podstawowy Tier I (punkty procentowe)	-	-	-
EU-7c	W tym: obejmujące kapitał Tier I (punkty procentowe)	-	-	-
EU-7d	Łączne wymogi w zakresie funduszy własnych SREP (%)	8,0000	8,0000	8,0000
Wymóg połączonego bufora i łączne wymogi kapitałowe (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)				
8	Bufor zabezpieczający (%)	2,5000	2,5000	2,5000
EU-8a	Bufor zabezpieczający wynikający z ryzyka makroostrożnościowego lub ryzyka systemowego zidentyfikowanego na poziomie państwa członkowskiego (%)	-	-	-
9	Specyficzny dla instytucji bufor antycykliczny (%)	-	-	-
EU-9a	Bufor ryzyka systemowego (%)	-	-	-
10	Bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym (%)	-	-	-
EU-10a	Bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym (%)	-	-	-
11	Wymóg połączonego bufora (%)	2,5000	2,5000	2,5000
EU-11a	Łączne wymogi kapitałowe (%)	10,5000	10,5000	10,5000
12	Kapitał podstawowy Tier I dostępny po spełnieniu łącznych wymogów w zakresie funduszy własnych SREP (%)	27,3100	22,9500	24,1023
Wskaźnik dźwigni				
13	Miara ekspozycji całkowitej (tys. zł)	235 625	203 580	252 669

14	Wskaźnik dźwigni (%)	14,7596	13,1800	10,3000
Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej (jako odsetek miary ekspozycji całkowitej)				
EU-14a	Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej (%)	-	-	-
EU-14b	W tym: obejmujące kapitał podstawowy Tier I (punkty procentowe)	-	-	-
EU-14c	Łączne wymogi w zakresie wskaźnika dźwigni SREP (%)	3,0000	3,0000	3,0000
Bufor wskaźnika dźwigni i łączny wymóg w zakresie wskaźnika dźwigni (jako odsetek miary ekspozycji całkowitej)				
EU-14d	Wymóg w zakresie bufora wskaźnika dźwigni (%)	-	-	-
EU-14e	Łączny wymóg w zakresie wskaźnika dźwigni (%)	3,0000	3,0000	3,0000
Wskaźnik pokrycia wpływów netto*				
15	Aktywa płynne wysokiej jakości (HQLA) ogółem (wartość ważona – średnia) (tys. zł) 102 366	117 469	102 366	84 854
EU-16a	Wpływy środków pieniężnych – Całkowita wartość ważona (tys. zł)	27 682	25 674	22 703
EU-16b	Wpływy środków pieniężnych – Całkowita wartość ważona (tys. zł)	5 734	6 621	7 891
16	Wpływy środków pieniężnych netto ogółem (wartość skorygowana) (tys. zł)	21 948	19 052	14 812
17	Wskaźnik pokrycia wpływów netto (%)	535,2189	537,2859	572,8672
Wskaźnik stabilnego finansowania netto*				
18	Dostępne stabilne finansowanie ogółem (tys. zł)	224 075	204 536	212 089
19	Wymagane stabilne finansowanie ogółem (tys. zł)	106 145	104 139	100 319
20	Wskaźnik stabilnego finansowania netto (%)	211,1000	196,4100	211,4200

II. Ujawnienia informacji dotyczące ryzyka płynności – zgodnie z Rekomendacją P KNF

Płynność w Banku polega na zapewnieniu zdolności do wywiązywania się z bieżących i przyszłych zobowiązań, w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia dodatkowych kosztów. Utrzymywany przez Bank poziom płynności musi być dostosowany do rodzaju i rozmiarów prowadzonej działalności i winien zapewnić posiadanie lub łatwy dostęp do środków finansowych

w wysokości zapewniającej pokrycie aktualnego lub potencjalnego zapotrzebowania na te środki ze strony klientów Banku.

Celem strategicznym Banku w zarządzaniu płynnością jest pełne zabezpieczenie jego płynności, minimalizacja ryzyka utraty płynności przez Bank w przyszłości oraz optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych.

Cel ten realizowany jest poprzez zarządzanie ryzykiem płynności obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- 1) zapewnienie odpowiedniej struktury aktywów, ze szczególnym uwzględnieniem aktywów długoterminowych,
- 2) podejmowanie działań (w tym działań marketingowych) w celu utrzymania odpowiedniej do skali działalności stabilnej bazy depozytowej.
- 3) utrzymanie nadzorczych miar płynności, w tym miar określonych w Rozporządzeniu UE.

Celem zarządzania płynnością finansową Banku jest dążenie do wzrostu stabilnych źródeł finansowania, w szczególności depozytów osób fizycznych oraz utrzymywanie wszystkich wskaźników płynnościowych, w tym przede wskaźników płynności wymaganych przez Rozporządzenie 575/2013 UE, na bezpiecznych poziomach. Stabilność pozyskiwanych środków i systematyczny wzrost kwoty osadu na depozytach są szczególnie istotne dla finansowania długoterminowych należności Banku.

Do istotnych celów polityki Banku w zakresie płynności zalicza się także monitorowanie czynników stanowiących potencjalnie zagrożenie dla płynności Banku, zapobieganie wystąpieniu sytuacji kryzysowej oraz określenie rozwiązań (planów awaryjnych) umożliwiających jej przetrwanie.

Zarządzanie płynnością ma na celu kształtowanie struktury bilansowych i pozabilansowych pozycji Banku w sposób zapewniający stałą zdolność do regulowania zobowiązań i uwzględniający charakter prowadzonej działalności oraz potencjalne potrzeby mogące się pojawić w wyniku zmian na rynku pieniężnym lub w zachowaniu klientów.

Dla realizacji opisanych powyżej celów zarządzania płynnością konieczne jest z jednej strony: systematyczne rozwijanie bazy depozytowej i równoczesne utrzymanie wysokiego poziomu stabilności źródeł finansowania Banku (w tym odpowiednio wysokiego osadu na depozytach), a z drugiej strony: adekwatnej do skali i rodzaju działania Banku struktury aktywów, pozwalającej na ich upłynnienie w dowolnym momencie, bez istotnej utraty ich wartości.

W ramach zarządzania ryzykiem płynności Bank kontynuuje dotychczasową bezpieczną politykę opartą na ostrożnościowych zasadach.

W celu utrzymania wymaganego poziomu wskaźników płynności (LCR i NSFR) Bank będzie lokować środki w aktywa o wysokiej jakości i stabilności, określone w załączniku nr III do rozporządzenia 575/2013 UE.

Podstawowe formy lokowania środków pozostałych po zaspokojeniu potrzeb kredytowych klientów Banku, dostępnych bankom spółdzielczym to:

- Obligacje Skarbu Państwa,
- Bony skarbowe,
- Bony pieniężne,
- Obligacje komunalne.

Uwzględniając tendencje na zmieniającym się i coraz bardziej konkurencyjnym rynku, Bank będzie podejmował działania gwarantujące stały i systematyczny przyrost bazy depozytowej. Rozwój akcji kredytowej powinien być skorelowany ze stabilnym wzrostem bazy depozytowej. W tym celu polityka kredytowa Banku powinna się charakteryzować takimi działaniami, które zapewnią dobrą jakość portfela kredytowego oraz odpowiednią strukturę terminową w bilansie Banku.

Za skuteczność systemu zarządzania ryzykiem płynności odpowiada Zarząd.

Za nadzór nad zarządzaniem ryzykiem płynności w Banku odpowiada Prezes Zarządu.

Zadania związane z utrzymywaniem płynności Banku wykonuje komórka zarządzająca.

Zadania związane z pomiarem, monitorowaniem i kontrolowaniem ryzyka płynności w Banku wykonuje Stanowisko zarządzania ryzykami i analiz.

Oceny pozycji płynności płatniczej Banku dokonuje Zarząd miesięcznie, natomiast Komitet Audytu i Rada Nadzorcza kwartalnie.

W procesie zarządzania ryzykiem płynności w Banku uczestniczą:

1. Rada Nadzorcza – która:

- 1) w ramach pełnionego nadzoru dokonuje okresowej oceny i nadzoruje wszystkie aspekty polityki zarządzania ryzykiem płynności w Banku;
- 2) zatwierdza cele strategiczne w zarządzaniu ryzykiem płynności, zawarte w obowiązującej w Banku Strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka;
- 3) ocenia adekwatność i skuteczność systemu zarządzania ryzykiem płynności na podstawie okresowej, syntetycznej informacji na temat poziomu ryzyka, na jakie narażony jest Bank,

2. Komitet Audytu monitoruje skuteczność systemów kontroli wewnętrznej i systemów zarządzania ryzykiem oraz audytu wewnętrznego, w tym w zakresie sprawozdawczości finansowej.
3. Zarząd:
 - 1) zapewnia skuteczne działanie systemu zarządzania ryzykiem płynności;
 - 2) zatwierdza zasady zarządzania ryzykiem płynności;
 - 3) odpowiada za utrzymanie ryzyka płynności na poziomie nie przekraczającym poziomu akceptowalnego przez Radę Nadzorczą, wyrażonego apetytem i tolerancją na ryzyko.
4. Stanowisko zarządzania ryzykami i analiz – będące komórką monitorującą ryzyko płynności, wykonuje zadania związane z:
 - 1) okresowym weryfikowaniem i aktualizowaniem niniejszej procedury oraz przygotowywaniem propozycji zmian procedury dla Zarządu, w tym weryfikowaniem i aktualizowaniem metod pomiaru ryzyka płynności oraz poziomu limitów;
 - 2) zgłasza potrzebę zmian w polityce płynnościowej Banku;
 - 3) zapewnieniem zgodności niniejszej procedury ze strategią rozwoju Banku i strategią zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka;
 - 4) proponowaniem wysokości przyjętych limitów;
 - 5) dokonywaniem pomiaru i monitorowaniem poziomu ryzyka, w tym płynności średnio i długoterminowej, przeprowadzaniem testów warunków skrajnych, pogłębioną analizą płynności długoterminowej;
 - 6) analizą wskaźników służących ocenie poziomu ryzyka płynności;
 - 7) monitorowaniem stopnia wykorzystania limitów;
 - 8) oceną poziomu ryzyka płynności;
 - 9) wyznaczaniem wskaźników LCR i NSFR;
 - 10) oceną nowych produktów bankowych w zakresie potencjalnego wpływu na ryzyko płynności;
 - 11) opracowywanie scenariuszy sytuacji kryzysowych;
 - 12) opracowuje propozycje rekomendacji wydawanych przez Zarząd Banku dla komórki zarządzającej mające na celu właściwe kształtowanie poziomu ryzyka płynności Banku;
 - 13) sporządzaniem raportów dla Zarządu i Rady Nadzorczej.

5. Członek Zarządu ds. finansowo – księgowych - będący komórką zarządzającą ryzykiem płynności, wykonuje zadania związane z:

- 1) okresowym weryfikowaniem i aktualizowaniem niniejszej procedury oraz przygotowywaniem propozycji zmian procedury dla Zarządu, w zakresie zarządzania płynnością śróddzienną (bieżącą) i krótkoterminową;
- 2) optymalnym zarządzaniem środkami Banku oraz wywiązywaniem się Banku z zawartych umów,
- 3) codzienne czynności wykonywane przez Członka Zarządu ds. finansowo – księgowych mające na celu utrzymanie płynności, dotyczą w szczególności:
 - a) sprawdzania stanu gotówki w kasach i skarbcach na początek dnia,
 - b) uzyskanie informacji z Banku Zrzeszającego o stanie rachunku bieżącego,
 - c) sprawdzania większych planowanych wypłat z rachunków klientów, wypłat kredytów oraz wpłat w danym dniu i w następnym,
 - d) ustalania stanu gotówki pozostającej w dyspozycji Banku (kasy),
 - e) ustalania sumy odprowadzeń i zasileń gotówkowych,
 - f) sporządzania zbiorczych zestawień uznaniowych i obciążeniowych z dokumentów własnych i przyjętych dyspozycji klientów z dnia poprzedniego oraz z dnia bieżącego,
 - g) wyliczania stanu rachunku bieżącego,
 - h) opracowywania prognoz przepływów finansowych Banku,
 - i) lokowania nadwyżek środków.

Zarządzanie ryzykiem płynności w Banku zostało podzielone na dwa poziomy:

- Poziom pierwszy (pierwsza linia obrony przed ryzykiem) – w postaci zarządzania ryzykiem w działalności operacyjnej, w ramach którego:
 - Komórka zarządzania „wolnymi środkami” odpowiada za zarządzanie płynnością krótkoterminową,
 - Pozostałe komórki odpowiadają za gromadzenie depozytów i udzielanie kredytów;
- Poziom drugi (druga linia obrony przed ryzykiem) – zarządzanie ryzykiem, w ramach którego Komórka monitorowania ryzyka odpowiada za identyfikację, pomiar, kontrolę i sprawozdawanie.

Głównym źródłem finansowania działalności Banku są depozyty podmiotów niefinansowych. Bank posiada i aktualizuje w okresach rocznych plan pozyskiwania i utrzymywania środków uznawanych za stabilne źródło finansowania.

Bank dostosowuje skalę działania do możliwości zapewnienia stabilnego finansowania.

Bank zakłada możliwość pozyskiwania dodatkowym źródłem środków z Banku Zrzeszającego na zasadach i w zakresie możliwości Banku Zrzeszającego.

Bank jest członkiem Zrzeszenia BPS oraz Uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS. W związku z tym, zarządzanie ryzykiem płynności odbywa się zgodnie z zasadami ustalonymi w Zrzeszeniu i Systemie.

Bank Zrzeszający realizuje następujące zadania:

- 1) prowadzenie rozliczeń pieniężnych Banków Spółdzielczych,
- 2) zabezpieczanie Banków Spółdzielczych przed ryzykiem związanym z zakłóceniami w realizacji rozliczeń międzybankowych,
- 3) zabezpieczanie płynności śróddziennej dla Banków Spółdzielczych,
- 4) prowadzenie rachunków bieżących Banków Spółdzielczych,
- 5) udzielanie kredytów w rachunku bieżącym Bankom Spółdzielczym zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku Zrzeszającego,
- 6) gromadzenie nadwyżek środków Banków Spółdzielczych,
- 7) prowadzenie rachunków Depozytu Obowiązkowego,
- 8) utrzymywanie aktywów płynnych stanowiących pokrycie środków Depozytu Obowiązkowego.
- 9) wyznaczanie i utrzymywanie zagregowanego wymogu pokrycia płynności (LCR),
- 10) pośredniczenie w zakupie przez Banki Spółdzielcze papierów wartościowych w ramach limitów ustalonych przez Spółdzielnię.

Jednostka zarządzająca Systemem Ochrony realizuje następujące zadania:

- 1) udzielanie pomocy płynnościowej Uczestnikom, zgodnie z przepisami obowiązującymi w Systemie Ochrony Zrzeszenia BPS,
- 2) wyznaczanie minimalnego zasobu aktywów płynnych w Systemie Ochrony Zrzeszenia BPS (m.in. poprzez aktualizację kwoty Depozytu Obowiązkowego),
- 3) ustalanie limitów ryzyka płynności w Systemie Ochrony;

- 4) monitorowanie poziomu płynności Uczestników na zasadzie indywidualnej i zagregowanej,
- 5) prowadzenie wymiany informacji o ryzyku płynności pomiędzy Uczestnikami,
- 6) opracowanie procedur wzorcowych dotyczących zarządzania ryzykiem płynności.

Nadwyżki środków niewykorzystane na działalność kredytową lub nie przeznaczone przez Bank na zakup innych aktywów (w tym aktywów płynnych) gromadzi Bank Zrzeszający. Bank może w inny sposób zagospodarować nadwyżkę środków tylko za zgodą Banku Zrzeszającego.

Bank spółdzielczy może regulować swoją płynność płatniczą poprzez wykorzystywanie szeregu instrumentów oferowanych przez Bank Zrzeszający:

1. limit kredytu w rachunku bieżącym,
2. limit lokat płynnościowych.

Po stronie aktywnej są to przede wszystkim rachunki bieżące i lokaty terminowe, które charakteryzują się wysoką płynnością. Po stronie pasywnej jest to kredyt w rachunku bieżącym, lokaty płynnościowe oraz inne kredyty celowe oferowane przez Bank Zrzeszający. Płynne finansowanie swoich klientów Bank może prowadzić poprzez system współfinansowania konsorcjalnego z Bankiem Zrzeszającym. Celem poprawy płynności, Bank może przeprowadzać z Bankiem Zrzeszającym transakcje sprzedaży wierzytelności.

W celu utrzymywania ryzyka płynności na odpowiednim poziomie oraz sprostania zapotrzebowaniom na środki płynne w sytuacjach kryzysowych Bank utrzymuje odpowiednią wielkość aktywów nieobciążonych lub dodatkowych źródeł finansowania, które mogą być natychmiast wykorzystywane przez Bank jako źródło środków płynnych.

W ramach alternatywnych źródeł finansowania Bank wyróżnia:

- 1) sprzedaż wysokopłynnych aktywów (aktywa nieobciążone) lub zaciągnięcie kredytów zabezpieczonych tymi aktywami,
- 2) dodatkowe źródła finansowania w postaci:
 - a) wykorzystania przyznanych linii kredytowych,
 - b) sprzedaży innych aktywów, w tym kredytów,
 - c) pozyskania niezabezpieczonego finansowania z Banku Zrzeszającego,
 - d) pozyskania pożyczki płynnościowej,
 - e) przyrostu depozytów.

Do aktywów nieobciążonych mogą być zaliczane aktywa, które spełniają wszystkie z wymienionych warunków:

- 1) brak obciążeń,
- 2) wysoka jakość kredytowa,
- 3) łatwa zbywalność,
- 4) brak prawnych, regulacyjnych i operacyjnych przeszkód do wykorzystania aktywów w celu pozyskania środków,
- 5) sprzedaż aktywa nie oznacza konieczności podejmowania nadzwyczajnych działań.

W celu monitorowania alternatywnych źródeł finansowania Bank prowadzi i na bieżąco aktualizuje rejestr aktywów oraz warunków na jakich może być pozyskiwane dodatkowe finansowanie.

Odpowiednie zarządzanie stanem środków na rachunku bieżącym ma na celu utrzymywanie adekwatnego do potrzeb poziomu tych środków przy jednoczesnym ograniczaniu kosztów ich utrzymywania. Nadwyżka środków deponowana jest w lokatach terminowych w Banku Zrzeszającym a także w innych formach dostępnych inwestycji np. bonach pieniężnych. Wszystkie transakcje lokacyjne i depozytowe zawierane są po uprzednim przeanalizowaniu stanu wolnych środków Banku, z uwzględnieniem uzyskanego dochodu (odsetek) oraz okresu, na jaki można lokować wolne środki.

Bank utrzymuje aktywa nieobciążone na poziomie równym lub wyższym od wymaganego bufora płynności, który wyznaczany jest w oparciu o awaryjne przepływy pieniężne sporządzone dla sytuacji zrealizowania się scenariuszy skrajnych zakładających nagły wypływ depozytów z Banku w okresie 30 dni.

Poniższa tabela przedstawia nadwyżkę płynności Banku według stanu na 31 grudnia 2023 roku:

(w tys. zł)

Poziom bufora płynności	61 102
Aktywa nieobciążone zabezpieczające bufor płynności	167 078
Nadwyżka aktywów nieobciążonych	105 976

Pozycje aktywów płynnych dotyczące nadwyżki płynności według stanu na 31 grudnia 2023 roku przedstawiono w poniższej tabeli:

(w tys. zł)

Pozycja	31.12.2023 r.
Środki w kasie ponad pogotowie kasowe	2 096
Środki na rachunku bieżącym w Banku Zrzeszającym	4 050
Lokaty w Banku Zrzeszającym	21 311
Bony pieniężne	124 921
Depozyt obowiązkowy	14 701

Bank ogranicza ryzyko płynności poprzez stosowanie systemu limitów oraz odpowiednie kształtowanie struktury posiadanych aktywów i pasywów. Ponadto dokonuje identyfikacji wszelkich zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności. W zależności od stwierdzonego charakteru zagrożenia utraty płynności Bank postępuje według określonych procedur awaryjnych, posiada plan awaryjny utrzymania płynności, podlegający cyklicznemu (co najmniej raz w roku) przeglądowi założeń oraz koniecznym uaktualnieniom.

Bank utrzymuje płynność krótkoterminową i długoterminową na adekwatnym poziomie z zachowaniem norm zawartych w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr: 648/2012, (Dz. U. UE L 176 z 27.06.2013 r.) zwanej „CRR”.

Celem ograniczenia ryzyka płynności Bank wprowadził szereg limitów, pozwalających na wdrożenie w odpowiednim momencie mechanizmów zapobiegających powstaniu nadmiernego ryzyka. Podstawowymi limitami są następujące limity regulacyjne:

- 1) limit wskaźnika LCR,
- 2) limit wskaźnika NSFR.

Bank wprowadził również limity luki niedopasowania, które ustalają pożądaną wielkość wskaźnika płynności skumulowanej w poszczególnych przedziałach czasowych, tym samym wskaźnik płynności skumulowanej określa dopuszczalny poziom ryzyka płynności. Wysokość limitów została ustalona w oparciu o wprowadzone w Banku zasady finansowania polegające na przyjęciu reguły, że w krótszych okresach czasu bank powinien zapewniać pokrycie aktywami zobowiązań, natomiast w dłuższych okresach czasu bank powinien posiadać wystarczającą wielkość pasywów do sfinansowania aktywów.

W celu zapewnienia kompleksowości stosowanych limitów Bank wprowadził dodatkowe limity wewnętrzne.

Limity są nieprzekraczalne.

Proces pomiaru ryzyka płynności uzupełnia analiza wskaźników płynności, które zostały wymienione poniżej:

- 1) aktywa nieobciążone / suma bilansowa
- 2) depozyty / suma bilansowa
- 3) depozyty ogółem / kredyty
- 4) depozyty stabilne / kredyty
- 5) depozyty + fundusze własne / kredyty + majątek trwały
- 6) pasywa stabilne + fundusze własne / kredyty + majątek trwały
- 7) aktywa nieobciążone / pasywa niestabilne
- 8) zobowiązania pozabilansowe udzielone / aktywa nieobciążone
- 9) zobowiązania pozabilansowe udzielone / suma bilansowa
- 10) fundusz udziałowy + fundusz zasobowy + fundusz rezerwowy / suma bilansowa
- 11) suma dużych deponentów / baza depozytowa
- 12) środki pozyskane od osób wewnętrznych / baza depozytowa
- 13) aktywa długoterminowe o terminie płatności powyżej 10 lat / osad na depozytach stabilnych gospodarstw domowych
- 14) wartość depozytów stabilnych / wartość depozytów ogółem
- 15) wartość depozytów niestabilnych / wartość depozytów ogółem
- 16) wartość kredytów ogółem / depozyty ogółem
- 17) wartość kredytów udzielonych netto / aktywa netto
- 18) lokaty międzybankowe / depozyty ogółem
- 19) majątek trwały / fundusze własne
- 20) LCR
- 21) NSFR

W celu identyfikacji zwiększającego się ryzyka, rosnącego zapotrzebowania na płynność, stworzenia możliwości wczesnego podejmowania działań w celu ograniczania ryzyka, Bank wprowadza zestaw wskaźników lub sytuacji wczesnego ostrzegania.

Zgodnie z wymogami nałożonymi przez Rozporządzenie CRR oraz wydanymi do niego aktami

delegowanymi, Bank oblicza w każdym dniu roboczym wskaźnik pokrycia wpływów netto LCR, który obrazuje w jakim stopniu Bank jest zabezpieczony przed sytuacją skrajną, która utrzymuje się przez okres 30 dni, wynikającą z zakłócenia równowagi pomiędzy wpływami i wypływami płynności.

Wskaźnik LCR oblicza się jako stosunek zabezpieczenia przed utratą płynności i różnicy pomiędzy odpływami i przyływami dotyczącymi kolejnych 30 dni – zakłada się, że przyływy nie mogą stanowić więcej niż 75% wartości odpływów. Minimalny, wymagany poziom wskaźnika LCR w 2023 roku wynosił 100%. W Strategii rozwoju Bank przyjął, że minimalny poziom wskaźnika LCR w 2023 r. to 150%. Bank Spółdzielczy w Siemiatyczach odnotował na dzień 31.12.2023 r. wskaźnik LCR na poziomie 610,37%.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/876 z dnia 20 maja 2019 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 575/2013 (dalej „CRR”) wprowadziło wymóg w zakresie wskaźnika stabilnego finansowania netto (NSFR). Przepisy dotyczące NSFR mają zastosowanie od dnia 28 czerwca 2021 r. Bank zobowiązany jest do kalkulacji wskaźnika NSFR na każdy dzień roboczy.

Wskaźnik NSFR stanowi relację funduszy własnych i obcych środków stabilnych do aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności, tj. określa on pokrycie wymaganego stabilnego finansowania przez dostępne stabilne finansowanie. Wskaźnik NSFR pokazuje w jakim stopniu Bank zabezpiecza stabilne finansowanie w okresie długoterminowym zarówno w warunkach normalnych jak i skrajnych. Minimalny poziom wskaźnika NSFR został określony w Strategii rozwoju Banku na poziomie 110%, minimum nadzorcze NSFR wynosi 100%. Wskaźnik NSFR na dzień 31.12.2023 r. wynosi 211,10%.

W 2023 r. nadzorcze miary płynności: wskaźniki LCR i NSFR były spełnione na każdy dzień sprawozdawczy.

Wielkości wskaźników LCR i NSFR na 31.12.2023 r. przedstawiają się następująco:

(w tys. zł)

Nazwa	Wielkość	Obowiązujący poziom
Wskaźnik LCR	610,37%	100%
Wskaźnik NSFR	211,10%	100%

Wielkości charakterystyczne dla wskaźnika LCR na koniec czterech ostatnich kwartałów roku:
(w tys. zł)

Nazwa wielkości	Kwartał poprzedni (n-3)	Kwartał poprzedni (n-2)	Kwartał (n-1)	Kwartał kończący rok (n)
Zabezpieczenie przed utratą płynności	126 307	131 756	133 690	147 193
Wpływy środków pieniężnych netto	20 729	21 961	24 015	24 115
Wskaźnik pokrycia wpływów netto	609,32%	599,95%	556,70%	610,37%

W celu posiadania pełnej oceny strukturalnej posiadanych aktywów i pasywów, dokonuje się analizy rozkładu ich zapadalności/wymagalności w poszczególnych przedziałach czasowych obliczając wskaźniki tzw. luki płynności. Bank stosuje schematy urealnienia terminów zapadalności wybranych, kluczowych z punktu widzenia płynności, pozycji aktywów i pasywów, aby poprawnie prognozować zachowanie się struktury bilansu oraz wpływów i wypływów w czasie. Na podstawie urealnionych wartości Bank oblicza wskaźniki skumulowanej luki płynności. Wskaźnikami luki są stosunki w poszczególnych przedziałach czasowych skumulowanych wartości aktywów i pasywów. Przyjmuje się, że wskaźniki luki płynności, w przedziałach czasowych do 1 roku, powinny przyjmować wartości istotnie wyższe od 1, co wskazuje na nadwyżkę posiadanych aktywów dostępnych do pokrycia bieżących zobowiązań. Analiza urealnionych terminów zapadalności aktywów i wymagalności pasywów wykazała, że limity dotyczące wskaźników luki we wszystkich okresach zostały dotrzymane.

Urealniona luka płynności wg stanu na 31.12.2023 r. zawierająca sześć pierwszych przedziałów z uwzględnieniem pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz skumulowane luki płynności przedstawiają się następująco:

(w tys. zł)						
LUKA	a'vista	<= 7 dni	> 7 dni <= 1 miesiaca	> 1 miesiaca <= 3 miesiacy	> 3 miesiacy <= 6 miesiacy	> 6 miesiacy <= 1 roku
Luka (w przedziałach)	-31 084	145 996	- 947	713	4 750	- 18 290
Luka skumulowana (od początku)	-31 084	114 912	113 965	114 678	119 429	101 139
Limit	1,00		1,00	1,00	1,00	1,00
Wskaźnik luki skumulowany	3,06		3,00	2,90	2,87	2,05

Przyczyny, które mogą spowodować narażenie Banku na ryzyko płynności to:

- niedopasowanie terminów zapadalności aktywów do terminów zapadalności pasywów i istnienie niekorzystnej skumulowanej luki płynności w poszczególnych przedziałach,
- przedterminowe wycofywanie depozytów przez klientów zaburzające prognozy przyływów pieniężnych Banku,
- nadmierna koncentracja depozytów pod względem dużych kontrahentów,
- znaczące zaangażowanie depozytowe osób wewnętrznych Banku,
- konieczność pozyskiwania depozytów po wysokim koszcie w sytuacji nagłego zapotrzebowania na środki,
- wadliwe plany awaryjne płynności nie uwzględniające szokowych zachowań klientów,
- niski stosunek depozytów, w tym depozytów stabilnych do akcji kredytowej Banku,
- niewystarczające fundusze własne do finansowania aktywów strukturalnie niepłynnych,
- ryzyko reputacji.

Bank dywersyfikuje źródła finansowania poprzez:

- ograniczanie depozytów dużych deponentów,
- różne terminy wymagalności depozytów,
- różny charakter depozytów: depozyty terminowe i bieżące.

Bank ogranicza ryzyka płynności poprzez:

- stosowanie limitów ograniczających ryzyko płynności, w tym wewnętrznych limitów systemu ochrony,
- systematyczne testowanie planu awaryjnego płynności zapewniającego niezakłócone prowadzenie działalności w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych,
- lokowanie nadwyżek w aktywa płynne, które mają za zadanie zapewnienie przetrwania w sytuacji skrajnej,
- przystąpienie do Systemu Ochrony, które zapewnia w uzasadnionych przypadkach pomoc płynnościową z Funduszu Zabezpieczającego,
- utrzymywanie Depozytu Obowiązkowego w Banku Zrzeszającym,
- określanie prognoz nadwyżki z uwzględnieniem dodatkowego bufora płynności.

Głównymi pojęciami stosowanymi w procesie mierzenia pozycji płynności i ryzyka płynności są:

- 1) baza depozytowa – zobowiązania terminowe i bieżące wobec osób fizycznych oraz innych podmiotów niefinansowych, z wyłączeniem transakcji dotyczących obrotu na hurtowym rynku finansowym,
- 2) depozyty – baza depozytowa oraz zobowiązania terminowe i bieżące wobec instytucji rządowych lub samorządowych oraz podmiotów finansowych, z wyłączeniem banków;
- 3) płynność śróddzienna – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w bieżącym dniu;
- 4) płynność bieżąca – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 7 kolejnych dni;
- 5) płynność krótkoterminowa – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 kolejnych dni;
- 6) płynność średnioterminowa – zapewnienie wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 1 miesiąca i do 12 miesięcy;
- 7) płynność długoterminowa – monitorowanie możliwości wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy;
- 8) bufor płynności – oszacowana przez Bank wysokość potrzebnych aktywów nieobciążonych, stanowiąca zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności.

Z zakresu ryzyka płynności w Banku funkcjonuje system informacji zarządczej, który pozwala Zarządowi i Radzie Nadzorczej na m.in.:

- 1) monitorowanie z odpowiednią częstotliwością poziomu ryzyka, w tym przyjętych limitów,
- 2) kontrolę realizacji celów strategicznych w zakresie ryzyka płynności,
- 3) ocenę skutków podejmowanych decyzji,
- 4) podejmowanie odpowiednich działań w celu ograniczania ryzyka.

Raporty z ryzyka płynności dla Zarządu sporządzane są z częstotliwością przynajmniej miesięczną, a dla Rady Nadzorczej z częstotliwością przynajmniej kwartalną.

System informacji zarządczej z zakresu ryzyka płynności zawiera m.in. dane na temat:

- 1) struktury i stabilności źródeł finansowania działalności Banku, ze szczególnym uwzględnieniem depozytów;
- 2) stopnia niedopasowania terminów płatności pozycji bilansowych i pozabilansowych;

- 3) wpływu pozycji pozabilansowych na poziom ryzyka płynności;
- 4) poziomu aktywów nieobciążonych;
- 5) analizy wskaźników płynności;
- 6) ryzyka związanego z płynnością długoterminową (analiza sporządzana raz w roku);
- 7) wyników testów warunków skrajnych;
- 8) stopnia przestrzegania limitów.

W ramach pomiaru ryzyka Bank przeprowadza w okresach kwartalnych następujące testy warunków skrajnych:

- 1) wrażliwości – w oparciu o które szacowany jest kapitał wewnętrzny oraz wykonywany jest pomiar wpływu zmian parametrów makroekonomicznych na poziom ryzyka płynności;
- 2) scenariuszowe – w oparciu o które budowane są awaryjne plany płynności oraz wyznaczany jest poziom bufora płynności;
- 3) odwrócone – w oparciu o które wykonywane są doraźne analizy problemowe.

Podstawą do budowy testów warunków skrajnych są scenariusze warunków skrajnych, określone w trzech wariantach:

- 1) wewnętrznym, którymi są:
 - a) utrata zaufania do Banku, będąca m.in. wynikiem pojawienia się negatywnych informacji o sytuacji finansowej Banku lub o sposobie prowadzenia przez Bank działalności,
 - b) wzrost kredytów przeterminowanych,
 - c) zła sytuacja finansowa Banku przejawiająca się groźbą powstania bieżącej straty finansowej,
 - d) awarie systemów komputerowych, brak połączeń telekomunikacyjnych, brak zasileń energetycznych;
- 2) systemowym, którymi są:
 - a) zatory płatnicze powstałe w podmiotach będących klientami Banku,
 - b) wzrost zapotrzebowania rynku na depozyty – „wojna depozytowa”,
 - c) wzrost rynkowych stóp procentowych,
 - d) zakłócenia rozliczeniowe na rynku międzybankowym;
- 3) mieszanym, którymi są:
 - a) zła sytuacja finansowa Banku oraz wzrost zapotrzebowania rynku na depozyty,

- b) wzrost kredytów zagrożonych oraz zatory płatnicze powstałe w podmiotach będących klientami Banku.

Dla każdego scenariusza Bank określa:

- 1) wpływ sytuacji skrajnej na poziom płynności Banku;
- 2) wielkość potrzebnych aktywów nieobciążonych;
- 3) wpływ zaistniałej sytuacji na poziom rentowności Banku.

Scenariusze warunków skrajnych stanowią podstawę do budowy awaryjnych planów płynności.

Bank wykorzystuje wyniki testów warunków skrajnych do: planowania awaryjnego, wyznaczania poziomu limitów, szacowania kapitału wewnętrznego, zmiany polityki płynnościowej Banku.

Bank działając jako instytucja społecznego zaufania, jest przygotowany do przezwyciężenia każdej z możliwych przyczyn powstania ryzyka utraty płynności. Płynność finansowa jest podstawowym wyznacznikiem bezpieczeństwa Banku, mającym bezpośredni wpływ na wiarygodność i renomę całej instytucji. Plany awaryjne opracowane zostały na wypadek, gdyby rozwiązania normalnie stosowane w bieżącym zarządzaniu płynnością okazały się bezskuteczne. Sytuacja zagrożenia płynności wymusza decyzje sprzedaży aktywów nieobciążonych, które w normalnych warunkach, ze względu na mniejszą rentowność lub stratę w wyniku sprzedaży na rynku wtórnym, nie byłyby do zaakceptowania. Dla każdej sytuacji awaryjnej Bank sporządza awaryjne przepływy pieniężne.

III. Ujawnienia informacji dotyczące ryzyka operacyjnego – zgodnie z Rekomendacją M KNF.

Informacja o sumach strat brutto z tytułu ryzyka operacyjnego odnotowanych w okresie od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r.

(w tys. zł)

Rodzaje / kategorie ryzyka operacyjnego	Suma strat brutto	transfer ryzyka	Suma strat faktycznie poniesionych przez Bank
1. Oszustwa wewnętrzne	0	0	0
2. Oszustwa zewnętrzne	0	0	0

3. Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	0	0	0
4. Klienci, produkty i praktyki operacyjne	0	0	0
5. Szkody związane z aktywami rzeczowymi	0	0	0
6. Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	0	0	0
7. Wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	0	0	0

W celu ograniczania strat z tytułu ryzyka operacyjnego Bank podejmuje szereg działań zarządczych, zarówno o charakterze doraźnym, jak i systemowym.

Działania o charakterze doraźnym obejmują: bezpośrednie reagowanie na zidentyfikowane zagrożenia, niwelowanie nieprawidłowości o charakterze odwracalnym i odzyskiwanie środków utraconych w wyniku zdarzeń operacyjnych.

Działania o charakterze systemowym obejmują: doskonalenie procesów operacyjnych, szkolenia, stosowanie mechanizmów transferu ryzyka, np. poprzez ubezpieczenia oraz doskonalenie mechanizmów kontroli wewnętrznej.

Informacja o najpoważniejszych zdarzeniach operacyjnych, jakie wystąpiły w minionym roku: Bank nie odnotował znaczących zdarzeń operacyjnych w 2023 r.

Dane zawarte w analizie są wiarygodne i niepodważalne.

Siemiatycze dnia 02.07.2024 r.

Sporządziła: Małgorzata Kłopotowska

Sprawdziła: Jadwiga Moczulska

REFERENT

Małgorzata Kłopotowska

CZŁONEK ZARZĄDU
ds. finansowo-księgowych
Jadwiga Moczulska

Protokół z posiedzenia Zarządu Nr 45/2024 z dnia 02.07.2024

CZŁONEK ZARZĄDU
ds. finansowo-księgowych
Jadwiga Moczulska

WICEPREZES ZARZĄDU
Marzena Kwiatkowska

PREZES ZARZĄDU
Grażyna Kwiecińska

Protokół z posiedzenia Rady Nadzorczej Nr 3/2024 z dnia 02.07.2024

Protokół Komitetu Audytu nr 5/2024 z dnia 02.07.2024